

Висновок розширеного засідання кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України» здобувача

ступеня доктора філософії

за спеціальністю 051 – Економіка

(галузь знань 05 – Соціальні та поведінкові науки)

Жебка Олександра Олеговича

(протокол № 13 від 19.06.2026 р.)

Публічна презентація наукових результатів дисертації Жебка Олександра Олеговича «Моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України» та її обговорення відбулися 19 червня 2026 р. на розширеному засіданні кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій. У результаті проведеної презентації та обговорення дисертації експерти у складі д-ра екон. наук, професора кафедри обліку й оподаткування Кузьми В.В., доктора філософії (Економіка), доцента кафедри менеджменту та маркетингу Бурковської А.І, та присутні (23 особи, з них науково-педагогічних працівників 20 осіб) на засіданні кафедри дійшли таких висновків:

1. Актуальність теми дисертації та її зв'язок з державними програмами, науковими напрямками університету та кафедри. Тема дослідження безпосередньо пов'язана з науково-дослідною роботою економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету за темою «Економічна безпека України в умовах глобалізації: імперативи забезпечення, відтворення потенціалу в кризових умовах» (номер державної реєстрації 0123U101230), у межах якої здобувачем сформовано теоретико-методичні засади моделювання зростання виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери як інструменту відновлення продовольчої безпеки держави в умовах повномасштабної війни.

Доцільність обраного напрямку підтверджується масштабом структурних деформацій, яких зазнав агропромисловий комплекс України після лютого 2022 року: руйнування виробничої та логістичної інфраструктури, вибуття значних площ сільськогосподарських угідь унаслідок мінного забруднення й окупації, дезінтеграція традиційних ланцюгів постачання. Попри значний науковий доробок у суміжних напрямках – концептуалізацію продовольчої безпеки, дослідження потенціалу аграрної сфери та методику прогнозування агропродовольчих ринків – у наявній літературі залишається незаповненою

прогалина, на яку орієнтоване дисертаційне дослідження: відсутність інтегрованої моделі, що поєднує оцінку виробничо-збутового потенціалу з кількісним прогнозуванням індикаторів продовольчої безпеки в умовах воєнних структурних шоків.

Робота узгоджується з пріоритетами державної політики, визначеними Стратегією розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року (Мінагрополітики, 2024) та Стратегією продовольчої безпеки на період до 2030 року (Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1339-р від 15 жовтня 2021 р.), а також відповідає першому пріоритетному напрямку розвитку науки і техніки, визначеному статтею 3 Закону України «Про пріоритетні напрями науки і техніки» від 11 липня 2001 р. № 2623-III, – фундаментальним науковим дослідженням з найважливіших проблем соціально-економічного розвитку для забезпечення конкурентоспроможності держави та сталого розвитку суспільства.

2. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів. Дисертація є самостійно виконаним науковим дослідженням. Основні наукові положення, методичні розробки та практичні рекомендації, викладені в роботі, сформульовані здобувачем особисто. У наукових працях, опублікованих у співавторстві з науковим керівником О. В. Шебаніною використано лише ті ідеї, аналітичні розрахунки та висновки, що належать особисто здобувачеві, зокрема авторські оцінки тенденцій зернового ринку та порівняльний аналіз структури виробничого й ресурсного потенціалу аграрних підприємств. Положення, що відображають науковий внесок співавторів, у тексті дисертації не використовувалися.

3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Достовірність одержаних результатів забезпечується методологічною коректністю обраного інструментарію та масштабом опрацьованої емпіричної бази. Теоретико-методологічну основу дослідження утворює системний підхід до вивчення закономірностей формування та розвитку виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери. Для розв'язання конкретних завдань застосовано методи аналізу й синтезу та наукової абстракції – при уточненні дефініції виробничо-збутового потенціалу та систематизації наукових підходів до трактування продовольчої безпеки; компаративний аналіз – при порівнянні вітчизняних і зарубіжних концепцій виробничого, ресурсного та збутового потенціалів; монографічний метод – при дослідженні структурних деформацій аграрного сектору, спричинених воєнними викликами; економіко-статистичні та індексні методи – при аналізі динаміки виробництва, експортно-імпортних операцій та оцінюванні індикаторів продовольчої безпеки; методи інтегрального оцінювання – при визначенні узагальнюючих характеристик рівня продовольчої безпеки; модель міжгалузевого балансу Леонтьєва – при агрегуванні функціональних складових виробничо-збутового потенціалу у виробничий та збутовий компоненти та розрахунку їх вагових коефіцієнтів за офіційними таблицями «витрати–випуск»; кореляційно-регресійний аналіз часових рядів – при встановленні кількісних взаємозв'язків між інтегральним

індексом виробничо-збутового потенціалу та результуючими показниками продовольчої безпеки; метод зваженого ковзного середнього (WMA) – при прогнозуванні динамічних параметрів моделі; методи часових рядів, зокрема моделі лінійного тренду, експоненційного згладжування (ETS) та авторегресійні інтегровані моделі ковзного середнього (ARIMA) – при прогнозуванні динаміки індикаторів продовольчої безпеки та побудові ансамблевих прогнозів; метод сценарного аналізу та економіко-математичне моделювання – при побудові інтегральної моделі зростання виробничо-збутового потенціалу.

Емпіричною основою дослідження слугували офіційні статистичні дані Державної служби статистики, Міністерства аграрної політики та продовольства, Державної митної служби України, а також аналітичні матеріали FAO, World Bank (зокрема, звіт RDNA3, 2024) і KSE Institute. Відбір оптимальних прогнозних специфікацій здійснено на основі крос-валідації за критеріями середньої абсолютної відсоткової похибки (MAPE), середньоквадратичної помилки (RMSE) та інформаційного критерію Акаїке (AIC), що забезпечує статистичну обґрунтованість одержаних прогнозів навіть для коротких часових рядів, характерних для аграрної статистики воєнного періоду.

4. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру. Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробці теоретико-методичних та практичних засад моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України. Основними результатами дослідження, що характеризують наукову новизну, є:

вперше:

- розроблено інтегральну модель оцінювання виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери як кількісної основи потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України, що передбачає системну агрегацію чотирьох функціональних потенціалів (виробництва, переробки, зберігання та постачання) у два взаємопов'язані аналітичні компоненти: виробничий і збутовий, для яких, на відміну від існуючих підходів, розраховано інтегральний показник взаємозв'язку на основі моделі міжгалузевого балансу Леонтьєва та мультиплікатор коригування з урахуванням інноваційної активності аграрного сектору, визначений як частка витрат на НДДКР у валовій доданій вартості галузі;

- розроблено методичний підхід до оцінювання виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери в умовах воєнного стану, який передбачає його декомпозицію на потенціал розвитку (мирного часу) та потенціал відновлення (нормований відносно довоєнного рівня) і ґрунтується на визначенні коефіцієнтів сценарної корекції, ансамблевому прогнозуванні із використанням моделей ETS, ARIMA та екстраполяції, що забезпечує комплексне врахування варіативності та тенденцій відновлення потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України.

удосконалено:

- визначення результативності заходів державного регулювання як протидії загрозам продовольчій безпеці на основі порівняльного аналізу динаміки показників двох рівнів авторської моделі: виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери та результуючих індикаторів продовольчої безпеки, що дозволило встановити синхронність їх реакції на структурні шоки та виявити найбільш вразливі ланки потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України;

- прогнозування змін індикаторів продовольчої безпеки на основі ансамблевого поєднання статистичних моделей часових рядів з відбором оптимальної моделі за критеріями точності з урахуванням сценарних коефіцієнтів корекції для трьох альтернативних траєкторій розвитку потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України (песимістичної, базової, оптимістичної).

набуло подальшого розвитку:

- ідентифікація резервів розвитку внутрішнього продовольчого ринку України як складової потенціалу забезпечення продовольчої безпеки, зокрема щодо модернізації виробництва, розмінування сільськогосподарських угідь, розвитку органічного сектору, оптимізації логістики та нарощування глибини переробки продукції;

- методичні підходи до кількісного оцінювання впливу заходів державної підтримки на потенціал розвитку та відновлення виробничо-збутового потенціалу аграрної сфери шляхом переведення різнорідних галузевих ефектів у єдиний інтегральний приріст індексу ВЗБП(t), що дозволяє кількісно обґрунтувати внесок державної політики у нарощення потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України за сценарною моделлю в умовах глобальних змін.

5. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

1. Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дисертації

1.1. Статті у наукових фахових виданнях України

1. Шebаніна О. В., Жебко О. О. Ринок зернових: тенденції і потенціал його розвитку. Облік і фінанси. 2022. № 4(98). С. 121-130. DOI: 10.33146/2307-9878-2022-4(98)-121-130.

Внесок автора – досліджено тенденції та потенціал розвитку зернового ринку України в умовах початку повномасштабної агресії.

2. Zhebko O., Livandovska O. (2025). Economic consequences of the destruction of the Kakhovka Hydroelectric Power Plant and ways of its restoration. Modern Economics, 51(2025), 97-103. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V51\(2025\)-11](https://doi.org/10.31521/modecon.V51(2025)-11).

Внесок автора – систематизовано економічні збитки від руйнування ГЕС та обґрунтовано сценарії відновлення зрошувального потенціалу аграрного сектору.

3. Shebanina O., **Zhebko O.** Monitoring and Assessing Ukraine's Food Security Indicators under Crisis Conditions. *Oblik i finansi*. 2025. No. 4(110). P. 144-158. DOI: 10.33146/2518-1181-2025-4(110)-144-158.

Внесок автора – здійснено кількісну оцінку та сценарне прогнозування ключових індикаторів продовольчої безпеки України в умовах воєнної кризи.

4. Shebanina, O., **Zhebko, O.**, & Zhdanova, Ye. (2026). Forecasting the dynamics of food security indicators in Ukraine during the wartime period of 2025-2026. *Ekonomika APK*, 33(1), 20-36. <https://doi.org/10.32317/ekon.apk/1.2026.20>

Внесок автора – побудовано ансамблеві прогнозні моделі (тренд, ETS, ARIMA) для індикаторів продовольчої безпеки з коригуванням на воєнний шок.

5. Kuchmiiova , T., Smetana , S., **Zhebko , O.**, & Yemets , A. (2026). Digitalization of the agricultural sector as a tool for ensuring Ukraine's food security. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*, 2(36), 80-93. <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2026-2/36-06>

Внесок автора – оцінено вплив цифрових технологій на компоненти продовольчої безпеки та визначено напрями державної підтримки AgriTech-трансформації.

1.2. *Статті у закордонних наукових виданнях, що індексуються у міжнародних базах даних (Scopus, Web of Science):*

1. Shebanina, E., Kormyshkin, Iu., Kliuchnyk, A., Reshetilov, G., & **Zhebko, O.** (2024). Management of sustainable land use projects in accordance with EU requirements. *Scientific Horizons*, 27(10), 148-161 doi: 10.48077/scihor10.2024.148.

Внесок автора – розраховано інтегральний індекс відповідності практик землекористування України вимогам ЄС.

1.3. *Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:*

1. **Жебко О.О.** Порівняння структури виробничого та ресурсного потенціалу аграрних підприємств / О.О. Жебко // IV Міжнародній науковій конференції «Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень» (10 лютого, 2023 р., м. Житомир).

2. **Жебко О.О.** Виробничий потенціал сільгосппідприємства / О.О. Жебко // Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (20 квітня 2023 р., м. Миколаїв, МНАУ).

3. **Жебко О. О.** Вплив зернової угоди на забезпечення глобальної продовольчої безпеки // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум = Food security of Ukraine in the conditions of the war and post-war recovery: global and national dimensions. International forum: доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції, 01-02 червня 2023 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2023.

4. **Жебко О.О.** Інновації у розмінуванні сільськогосподарських угідь України. Міжнародна IV науково-практична конференція «Науково-

інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра» (28-29 вересня 2023р., м. Київ, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН).

5. **Жебко О. О.** Макроекономічний стан продовольчого ринку України як результат державної політики. Причорноморська регіональна науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (17-19 квітня 2024 р., м. Миколаїв, МНАУ).

6. **Zhebko O.** The impact of the border blockade on the economy of Ukraine. International Scientific Conference “ Trends and Prospects for the Development of Science and Education” (April 20, 2024., Oxford, United Kingdom). С. 28–32.

7. **Жебко О. О.** Взаємозв'язок психологічного благополуччя та продовольчої безпеки міського населення: виклики та можливості. Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія міста і містянина: перспекція і ретроспекція» (24-25 квітня 2024 р., м. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова).

8. **Жебко О.О.** Зміцнення продовольчої безпеки України за рахунок внутрішніх ресурсів. ХІХ-й Всеукраїнській науковій конференції молодих учених та спеціалістів «ІСТОРІЯ ОСВІТИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ» (22-23 травня 2024 року, м. Київ, Національна наукова сільськогосподарська бібліотекою НААН)

9. **Жебко О. О.** Використання цифрових технологій для забезпечення продовольчої безпеки. Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки : зб. тез II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 08-09 трав. 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 109-111.

10. **Жебко О. О., Шибаніна О. В.** Вплив блекуатів на забезпечення продовольчої безпеки населення України // Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум = Food security of Ukraine in the conditions of the war and post-war recovery: global and national dimensions. International forum : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 30-31 травня 2024 р.). Миколаїв : МНАУ, 2024. С. 170-173. DOI: 10.31521/978-617-7149-78-0-53.

11. **Жебко О.О.** Інтеграція технологій точного землеробства для підвищення продуктивності та стійкості агропромислового комплексу України в кризових умовах. Міжнародна VI науково-практична конференція «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра» (25-26 вересня 2024р., м. Київ, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН).

12. **Жебко О.О., Шибаніна О.В., Ткаченко М.О.** Державно-приватне партнерство у забезпеченні продовольчої безпеки: галузеві та регіональні аспекти. X Міжнародна науково-практична конференція «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (04-05 жовтня 2024 р., м. Одеса, ОНЕУ).

13. **Жебко О.О.** Інвестиційне забезпечення розвитку аграрної сфери в кризових умовах. Причорноморська регіональна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (16-17 квітня 2025 р., м. Миколаїв, МНАУ).

14. **Жебко О. О.** Економіко-математичне моделювання потенціалу продовольчої безпеки України в контексті міжнародного партнерства. Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України = General Aspects of Innovation Development of Education in the Context of International Cooperation of Ukraine : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 24-25 квітня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 40-42.

15. **Жебко О. О.** Цифрові моделі прецизійного сільського господарства як фактор зростання виробничого потенціалу. Продовольча безпека України в умовах післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 28-30 травня 2025 р.) / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 216-220. DOI: <https://doi.org/10.31521/978-617-7149-86-5-71>

16. **Жебко О. О., Шибаніна О.В., Чорній Д. О.** Прогнозування змін індикаторів забезпечення продовольчої безпеки країни в умовах цифрової трансформації аграрного сектору. Стратегічні напрями забезпечення продовольчої безпеки України у воєнний період : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 27-28 листопада 2025 року) / Державний університет інформаційно комунікаційних технологій. Київ, 2025. С. 135-138.

17. **Жебко О. О.** Моделювання впливу аграрного сектору на забезпечення продовольчої безпеки України. Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки: матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Миколаїв, 08-09 грудня 2025 р.). Миколаїв : МНАУ, 2025. С. 12-16.

18. **Жебко О. О.** Кібербезпека агропродовольчих інформаційних систем у контексті національної безпеки. Продовольча безпека України в умовах післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум : тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Миколаїв, 27-30 травня 2026 р.) / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2026. С. 439-442.

6. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо. Основні наукові положення результатів дисертаційного дослідження було опубліковано в матеріалах: IV Міжнародної наукової конференції «Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень» (10 лютого, 2023 р., м. Житомир), Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (20 квітня 2023 р., м. Миколаїв, МНАУ), щорічному Міжнародному форумі

«Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Food security of Ukraine in the conditions of the war and post-war recovery: global and national dimensions. (01-02 червня 2023 р., 30-31 травня 2024 р., 28-30 травня 2025 р., 27-30 травня 2026 р., м. Миколаїв), IV Міжнародній науково-практичній конференції «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра» (28-29 вересня 2023 р., м. Київ), Причорноморській регіональній науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (17-19 квітня 2024 р., м. Миколаїв, МНАУ), Міжнародній науковій конференції «Тенденції та перспективи розвитку науки та освіти» (20 квітня 2024 р., м. Оксфорд), Міжнародній науково-практичній конференції «Психологія міста і містянина: перспекція і ретроспекція» (24-25 квітня 2024 р., м. Харків, ХНУМГ ім. О.М. Бекетова), XIX-й Всеукраїнській науковій конференції молодих учених та спеціалістів «Історія освіти, науки і техніки в Україні» (22-23 травня 2024 року, м. Київ), II Всеукраїнській науково-практичній конференції (08-09 трав. 2024 р., м. Миколаїв), VI Міжнародній науково-практичній конференції «Науково-інноваційний розвиток агровиробництва як запорука продовольчої безпеки України: вчора, сьогодні, завтра» (25-26 вересня 2024 р., м. Київ), X Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (04-05 жовтня 2024 р., м. Одеса), Міжнародній науково-практичній конференції «Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України. General Aspects of Innovation Development of Education in the Context of International Cooperation of Ukraine» (24-25 квітня 2025 р., м. Миколаїв), Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні напрями забезпечення продовольчої безпеки України у воєнний період» (27-28 листопада 2025 р., Державний університет інформаційно комунікаційних технологій. Київ), Причорноморській регіональній науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». (16-17 квітня 2025 р., м. Миколаїв), III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки» (м. Миколаїв, 08-09 грудня 2025 р.).

7. Наукове та практичне значення результатів дисертаційної роботи. Теоретичні висновки та науково-практичні рекомендації автора безпосередньо використано і впроваджено у діяльності:

- *Миколаївського національного аграрного університету* – розроблену автором інтегральну модель виробничо-збутового потенціалу та ансамблевий підхід до прогнозування індикаторів продовольчої безпеки використано у викладанні дисциплін «Системи обробки економічної інформації» (спеціальність 051 «Економіка»), «Аналіз даних для бізнесу» та «Штучний інтелект та машинне навчання» (спеціальність 122 «Комп'ютерні науки»), зокрема методику кількісного оцінювання впливу складових ВЗБП на

інтегральні індикатори продовольчої безпеки, підходи до побудови ансамблевих прогнозних моделей часових рядів (лінійний тренд, ETS, ARIMA, а також сценарний підхід до моделювання альтернативних траєкторій розвитку соціально-економічних систем. Зазначені результати застосовуються під час лекційних і лабораторних занять, а також при підготовці здобувачами вищої освіти курсових, кваліфікаційних та наукових робіт (довідка від 22.06.26 № 27-18/830);

- департаменту економічного розвитку та регіональної політики Миколаївської обласної військової адміністрації – розроблену автором інтегральну модель зростання виробничо-збутового потенціалу аграрного сектора та інструментарій сценарного прогнозування індикаторів продовольчої безпеки (песимістичний, базовий, оптимістичний сценарії) прийнято до використання для обґрунтування управлінських рішень у сфері регіональної економічної політики та продовольчої безпеки Миколаївської області, зокрема підхід до розгляду регуляторних інструментів як керованих змінних моделі ВЗБП, що дозволяє кількісно оцінювати очікуваний ефект конкретних управлінських рішень за альтернативними сценаріями економічного розвитку (довідка від 22.06.2026 № 374/12-01.01-19).

8. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертаційна робота характеризується логічною послідовністю, зв'язністю та завершеністю викладу: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (153 найменування) та додатки; загальний обсяг – 303 сторінки, з яких основного тексту – 222 сторінки; робота містить 99 таблиць, 25 рисунків та 37 формул. Дисертація написана українською мовою, що характеризується смисловою точністю, логічністю викладу та дотриманням стилістичних норм наукового мовлення; розширена анотація англійською мовою відображає основні результати дослідження. Мовне й стилістичне оформлення тексту узгоджується з вимогами до дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

9. Результати перевірки роботи на академічний плагіат. Дисертаційну роботу перевірено з використанням системи StrikePlagiarism.com. За результатами опрацювання дисертації та представлених публікацій рецензентами ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації не встановлено. Порушень академічної доброчесності, які могли б перешкоджати поданню дисертації до захисту, не виявлено.

10. Обговорення основних положень і одержаних наукових результатів дисертації дозволяє відмітити окремі з них як дискусійні, а саме:

1. Відсутній аналіз чутливості вагових коефіцієнтів моделі. Ключові параметри $\alpha_1 = 0,72$ та $\alpha_2 = 0,28$ (ваги виробничого і збутового компонентів) визначено емпірично за таблицями «витрати-випуск» і далі використовуються як фіксовані константи в усіх розрахунках розділу 3.3. Але це одноразова точкова оцінка за період 2015–2021 рр. – не перевірено, наскільки чутливий

фінальний індекс ВЗБП(t) до зміни цих ваг (наприклад, $\pm 10\%$), і чи стійкі висновки моделі (58,0% у 2022 р., 93,2% у 2024 р.) до цієї невизначеності.

2. Для прогнозування використано лише три класичні методи часових рядів (лінійний тренд, ETS, ARIMA), хоча ряди короткі (по суті 3–4 воєнні спостереження). На таких коротких рядах ці методи мають обмежену статистичну потужність, і це частково визнається в самому тексті («слабкість зв'язку – очікуваний результат аналізу на короткому ряді»). Але тоді варто було або розширити ряд, включивши довоєнні роки як частину моделі з структурним зломом (dummy-змінна на 2022 р.), або спробувати методи, стійкіші до малих вибірок (баєсівські моделі з інформативним пріором, регуляризовані регресії).

Висловлені зауваження та пропозиції мають рекомендаційний і дискусійний характер, не заперечують одержаних наукових результатів, не знижують теоретичної та практичної значущості дисертації і можуть бути враховані здобувачем у подальшій науково-практичній діяльності.

З урахуванням зазначеного, на розширеному засіданні кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій

УХВАЛИЛИ:

1. Дисертаційна робота «Моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України» є завершеною науковою працею, яка містить наукову новизну та в якій розв'язано конкретне наукове завдання – обґрунтування теоретико-методичних засад і розроблення практичних рекомендацій щодо моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України, що має важливе теоретичне та практичне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка.

2. У 24 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації з них 5 наукових публікацій у фахових виданнях України та 1 стаття в міжнародному журналі з індексацією в науково-метричній базі Scopus, що відповідає вимогам пункту 8 Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

3. Дисертаційна робота Жебка О. О. є самостійною оригінальною працею та не містить порушень академічної доброчесності.

4. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44).

5. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Жебка Олександра Олеговича тему «Моделювання зростання потенціалу забезпечення продовольчої безпеки України» рекомендувати для подання до публічного захисту та здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 Економіка (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки) у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуюча
канд. пед. наук, доцент,

Світлана ТИЩЕНКО

Секретар, канд. екон. наук, доцент.

Тетяна КУЧМІЙОВА

Власноручні підписи С. Тищенко
та Т. Кучмійової засвідчую
начальниця відділу кадрів

Людмила МАШКІНА